

Bulletin

Raad van Kerken Arnhem

Digitale nieuwsbrief nr. 32
12 november 2014
Verschijnt maandelijks

In dit nummer:

- **Bijbel en Koran – Column door Liesbeth Dessens**
- **“Waar zou het zijn, dat land van licht” – Lied bij het einde van het kerkelijk jaar.**
- **“Wat bezielt deze Trappistin?” – Walburgislezing – 12 november**
- **“A late quartet” – film – Thee met thema – 23 november**
- **“Een goede rentmeester” – Zorgvuldig omgaan met wat de aarde voortbrengt – 27 november**
- **De werkzaamheid van Christus in het gebied van de kleuren – adventslezing – 29 november**
- **In memoriam Rita Hoeve**
- **Korte berichten**
- **Jubileum van de Raad van Kerken Ede**
- **Manifestatie Wereldvoedseldag/ Wereldarmoededag**
- **Informatie over het Stadsbestuur Arnhem**
- **Geef draagkracht – Word donateur van het Stadsbestuur!**
- **Colofon**

Waar zou het zijn, dat land van licht

Waar zou het zijn, dat land van licht?
Wie, waar is God, een stem, een naam?
Wie wijst de weg, ik ben alleen.
Wie helpt mij door het donker heen?
Wie neemt mijn hand en leert mij gaan?

Waar zou het zijn, de eeuwigheid?
Wie zal er zijn, wie kent dat land?
Wie schenkt er wijn, wie deelt er brood?
Duurt liefde langer dan de dood?
Ik weet zo weinig, ben zo bang?

Mijn ogen zoeken overkant,
een glimp van wie er voor mij ging.
De zee is diep, de golven hoog.
Wie kleurt voor mij een regenboog?
Begaanbaar pad de verte in.

Lied 952 uit het Liedboek (uitg. 2013 van de Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied, 's Gravenhage).
Gekozen bij het einde van het kerkelijk jaar.
Tekst: Margreet Spoelstra.

Gespreksgroep Bijbel en Koran.

Column door Liesbeth Dessens

6 oktober jl. kon ik tot mijn vreugde weer vertellen over Karen Armstrong. De gespreksgroep Bijbel en Koran vroeg mij over haar leven te vertellen, als inleiding voor 6 avonden, waar in de groep het boek *Compassie* geschreven door Armstrong wordt besproken.

Twee redenen waarom ik dit graag deed. Allereerst omdat haar gedachtegoed mij erg aanspreekt en mijn denken stimuleert.

Maar de tweede reden is belangrijker: in de gespreksgroep zijn nagenoeg evenveel moslims als christenen vertegenwoordigd. Eenmaal per maand komen ruim 20 mensen bij elkaar. De avond dat ik er was werd er na mijn inleiding volop gediscussieerd, met aandacht voor elkaars standpunt.

Ik heb genoten van de harmonie, terwijl het gesprek toch levendig en hier en daar zelfs krachtig was. Dat vertegenwoordigers van twee religies op die manier met elkaar omgaan, is een verademing. Ik zou willen dat dat overal in de wereld zo zou gaan.

“Wat bezielt deze Trappistin?”

Walburgislezing 12 november

De Walburgislezingen die in het seizoen 2014/2015 gehouden worden staan in het teken van het thema ‘**bezieling, met een duurzaam karakter**’. In

tegenstelling tot de jaren 60 van de vorige eeuw, toen de secularisering binnen het reguliere kerkelijk leven haar intrede deed, constateren we in de huidige tijd een hernieuwde interesse in spiritualiteit. Zowel zoals die vroeger werd beleefd, als voor moderne belevingsvormen. Veel mensen trekken zich tegenwoordig een paar dagen voor bezinning terug in het klooster. Wat bezielt hen? In dit kader zijn er tijdens het seizoen 2014-15 vier gastsprekers uitgenodigd. De tweede gastspreker op woensdagavond 12 november 2014 is zr. Benedict Thissen.

Abdis zr. Benedict Thijssen leidt een klooster waarin nog steeds nieuwe vrouwen intreden. Wat is het geheim van deze eigentijdse vrouw? In 2010 verhuisde zij met haar Trappistinnen van een traditioneel klooster in Berkel-Enschot naar een hypermodern drukbezocht klooster nabij Arnhem. Zij zocht in het klooster in eerste instantie de stilte, maar ontdekte dat ze juist uitging van mensen, en dat inspireert haar. Haar lezing zal dan ook in het teken staan van het leiden van een religieus leven en heeft als thema: ‘WAT BEZIELT DEZE TRAPPISTIN’

Datum: woensdag 12 november 2014. aanvang: 20:00 uur (kerk open vanaf 19:30 uur)

Locatie: Walburgiskerk, Walburgisplein 1 Arnhem.

Kosten: € 6,00 per persoon.

Reserveren: walburgis.locatie@eusebiusparochie.nl of 026 4426469.

Ook op de avond zelf zijn er voldoende kaarten beschikbaar!

Overige gastsprekers:

11 februari 2015: Leo Feijen over ‘God van de gewone mensen’

18 of 25 maart 2015: nog niet definitief ingevuld.

Walburgiskerk: St.Walburgisplein, Arnhem www.walburgis.nl

Secretariaat: bezoekadres: St.Walburgisplein 45, 6811 BZ Arnhem

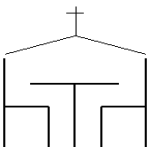
Postadres: Eusebiusbinnensingel 9 , 6811 BW Arnhem 026-4426469

walburgis.locatie@eusebiusparochie.nl

“A late quartet”

Film in “Thee met thema”.

In het kader van de ontmoetingen Thee met Thema vindt op zondag 23 november een bijeenkomst plaats in het Oosterbeekse Filmhuis.

De film gaat over het strijkkwartet The Fugue, dat zich voorbereidt op een speciaal concert wegens het 25 jarig jubileum. Een mooi moment voor Peter, de oudste van het stel, om eruit te stappen. Althans, zo wil hij het graag doen overkomen. Ondertussen is hij eigenlijk bang en gefrustreerd dat het musiceren op korte termijn niet meer mogelijk is als gevolg van de ziekte van Parkinson. Dit maakt bij de overige drie leden een hoop emoties los en laat hen nadenken over hun eigen positie binnen de groep. Dit drama wordt binnen het kwartet uitgespeeld. Niet alleen op hun instrumenten maar ook op psychologisch niveau. De hoofdpersonen vechten en de vraag is of ze de weg terug naar harmonie nog kunnen vinden. Een indringende en geloofwaardige film.

Plaats: **Filmhuis**, Weverstraat 85, Oosterbeek.

Tijd: 16.30-18.00 uur; inloop vanaf 16.00 uur

Let op: **Vanwege het maximum aantal plaatsen in het Filmhuis verzoeken wij u om goed op tijd aanwezig te zijn. Vol is vol!**

Een goede rentmeester?

Hoe gaan we zorgvuldig om met wat de aarde voortbrengt?

Op donderdagavond 27 november bent u van harte welkom in de Lucaskerk voor een informatie- en discussieavond over bovenstaande vragen.

We beginnen met het vertonen van de film **'Taste the waste'**, die een indringend beeld geeft over **hoe er wordt omgegaan met het voedsel dat onze aarde voortbrengt**.

Daarna kunnen vragen worden beantwoord en kan er nadere toelichting worden gegeven.

Ook praten we met elkaar over de vraag: "Wat kan en ga ik er nu aan doen om te zorgen dat er minder voedsel wordt verspild".

Voor de te maken kosten vragen we een toegangsprijs van € 3, --

Vanaf 19.30 uur staat de koffie en thee klaar en de avond zelf begint om 20.00 uur.

We hopen op een goede opkomst.

Namens de werkgroep:

Trees de Kroon, Wim Palstra en Bert Oostveen

Locatie Arnhem-Zuid

Sint Eusebiusparochie

De werkzaamheid van Christus in het gebied van de kleuren

Adventslezing door Kees Veenman op zaterdag 29 november 2014

In de hele aardewereld én in de harten van de mensen is Christus werkzaam. Omdat kleur zich zowel in het innerlijk van de mens als in de uiterlijke wereld manifesteert, vormt kleur een gebied waar Christus ontmoet kan worden.

De ervaring leert dat dit inderdaad mogelijk is. Vanuit concrete ervaringen met de meditatieve omgang met kleurverschijnselen zal de werkzaamheid van Christus in het gebied van de kleuren worden verkend.

Aan de hand van onder meer het **Isenheimer altaar** van Matthias Grünewald laat Kees Veenman zien hoe Christus zich met de verschillende kleuren heeft verbonden.

Christus als de Heer der kleuren, is dat vreemd? *"Niet als je bedenkt dat kleuren ontstaan tussen licht en duisternis en Christus het wezen is dat uit het licht de duisternis binnen treedt."*

Kees Veenman is natuurkundige, onderzoeker op het gebied van kleuren en kenner van Goethes kleurenleer. Hij is coördinator van de sectie natuurkunde van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap. Meer informatie over zijn kleurenonderzoek vindt u op www.dewitteslang.nl/pagekleuren.htm.

Datum en tijd: zaterdag 29 november, 10.30-12.00 uur.

Locatie: Gemeentezaal van de Christengemeenschap, Brugstraat 5 (nabij Arnhem CS)

Toegang: Vrijwillige bijdrage

In memoriam

Rita Hoeve-Spakman

Rita Hoeve-Spakman
★27-4-1946 †21-10-2014

Op 21 oktober 2014 overleed ds. Rita Hoeve.

In Arnhem kenden we haar als studentenpredikant bij het Arnhems Studentenpastoraat. Vanaf de oprichting van het ASP in 1987 werkte Rita daar in een oecumenische setting. Vele jaren zette zij zich in, om de Hbo-studenten in Arnhem te bereiken en te begeleiden. Ook als vertrouwenspersoon was zij binnen de scholen een direct aanspreekpunt voor hen.

In de jaren '90 was zij, als bestuurslid ook betrokken bij de oprichting van de Stichting Kruispunt, het oecumenisch diaconaal pastoraat voor de dak- en thuislozen in onze stad.

In 2007 zette zij zich in, om te komen tot de oprichting van Stichting De Zijp, waar zij als voorganger zeven jaar lang de bezoekers van de maandelijkse Zijpvieringen wist te inspireren. Zelf liet ze zich vooral inspireren door het verhaal van de

Samaritaanse vrouw bij de bron (Joh. 4: 4-15). Dat verhaal ging steeds met haar mee in haar werkzame leven. Ze herkende zich in die vrouw bij de bron.

Voor haar zelf was De Zijp een nieuwe bron. Die plek betekende veel voor haar, tot het laatst toe.

Wij willen ons Rita in dankbaarheid herinneren en wensen haar man, kinderen en kleinkinderen veel troost en sterkte toe, om zonder haar verder te gaan.

Namens de Raad van Kerken Arnhem,
Henny Beijer

Korte berichten

- Elke vrijdag 12.30-12.45 uur. **Coventrygebed** in de Walburgiskerk
- **Meezingen met het OLVékoor in de viering op kerstavond.** Voor de viering op kerstavond nodigt de Walburgis zangers/zangeressen uit mee te zingen met het OLVékoor. Naast (bekende) kerstliederen zullen enkele liederen van Huub Oosterhuis en andere Nederlandstalige liederen gezongen worden. Bladmuziek wordt bij de eerste kerstrepititie ter beschikking gesteld. Repetities: vrijdag 14, 21 en 28 november en 19 december (in het Diaconaal Centrum, van Slichtenhorststraat 34, Arnhem (parkeren kan op het plein voor het centrum)) Tijd: steeds van 20.15-21.45 uur. De viering op kerstavond is om 21.00 uur. Inzingen: 19.30 uur Opgeven bij c.follender@eusebiusparochie.nl
- **Meditatief Uur** op zondag 16 november om 10.00 uur in de Walburgiskerk: 'KLEURLOOS? Of KLEURRIJK? De mens die zoveel anders is dan ik: de Irakees die onvoldoende Nederlands spreekt, de zwerver die ik tegenkom, de

twee homo's die elkaar zoenen. Hoe gaan wij met heel verschillende mensen om? Zonder ooit contact aan te gaan? Of verdraagzaam, open en uitnodigend? Zodat wat vreemd is vertrouwd kan gaan worden. En het leven meer kleur krijgt. Is volop leven niet voortdurend kleur bekennen? Wim Palstra gaat voor in de viering. Muzikale medewerking van Theo Worm en Gerard Baldeo

- **Leerhuis op de zondagochtend** in de Walburgiskerk op *zondag 23 november om 10.00 uur. Gerechtigheid en vrede kussen elkaar – psalm 85- o.l.v. Klaas Eldering*
Deze bekende, klassieke Adventspsalm zindert van verlangen naar de komst van de Eeuwige en zijn rijk. Het is een gebed en tevens lied voor samenzang in de liturgie, met intro, kyrie en gloria, met verwachting, hoop en uitzicht. Een prachtig opgebouwd geheel, met veel diepe lagen. Over wachten en verwachten – en dan afsluitend met deze bemoediging: 'gerechtigheid zal voor zijn aangezicht gaan en richten de gang van zijn schreden'. Heel beloftevol!
- **Lezingen over Palliatieve zorg/ levenseinde.** De Zyp organiseert lezingen over dit onderwerp met interessante inleiders en ruimte voor eigen inbreng.
21 november: Carlo Leget over "Van levenskunst tot stervenskunst".
20 februari 2015: Jacques Voskuilen over "Palliatieve zorg vanuit het ziekenhuis en wat kan spiritualiteit daarin betekenen"
20 maart 2015: Jaap Schuurmans over "De integratie van palliatieve zorg en huisartsgeneeskunde en hoe verhogen we de weerbaarheid van de palliatieve patiënt".
Alle lezingen in de Elisabethkapel, Zwarteweg 25.
- **Er schuilt een majoor in ons allemaal.** Collecteweek Leger des Heils, 23-29 november met het motto "Samenleven doe je niet alleen". De samenleving verandert. De overheid trekt zich terug. Het leger zoekt collectanten. Je kunt je nog opgeven via www.legerdesheils.nl/ik-word-collectant
- **Ga je mee naar Bethlehem?** Op zondagmiddag 21 december om 18.00 uur organiseren het Leger des Heils, de Protestantse wijkgemeente de Kandelaar, Hervormde gemeente De Rank, de Eusebiusparochie en de Baptistengemeente "Ontmoeting" voor alle kinderen en hun ouders of begeleiders samen een zoektocht naar het Kerstkind in de wijk Elderveld. Voorzien van lampionnen of zaklantaarns begint de tocht in de "Ontmoeting" aan de Wassenaarseweg 5. Meer informatie in het decembernummer van Bulletin.

Jubileum van de Raad van Kerken Ede

Zaterdag 8 november j.l. vierde de Raad van Kerken Ede dat hij 45 jaar bestaat.

Het jubileum vond plaats in het Kerkelijk Centrum Emmaüs, een oecumenisch centrum in de wijk Rietkampen, gesticht door 5 vrijzinnige kerken.

Een 60-tal mensen waren aanwezig waaronder Henny Beijer en Liesbeth Dessens namens de RvK Arnhem.

Na een mooi woord van welkom door voorzitter Douwe Ettema hield Hein Pieper een voordracht met de titel: Spelen met vuur – De rol van kerken in de participatiemaatschappij.

Hij riep de kerken op te zoeken naar nieuwe structuren, omdat instituties niet langer gedragen worden. Er moet wel voor gewaakt worden, dat de kerken niet de gaten gaan vullen, die de overheid overlaat.

Vanuit het christelijk sociaal denken moeten zij komen tot zelforganiserende organisaties, die zich laten leiden door een moreel kompas, gevoed door het christelijk denken.

Kerken moeten niet de taak van de overheid overnemen, niet verdeeld werken, maar toch de waarde van verscheidenheid zien. Geen eilandcultuur, maar de samenleving centraal stellen. Na zoveel vuurwerk was de discussie aanvullend en verdiepend.

Geïnspireerd werd afgesloten met een vesper onder leiding van ds. M. v.d. Bos-Greidanus. De middag eindigde met de ontmoeting tussen de aanwezigen.

De powerpointpresentatie van Hein Pieper is terug te vinden op de website van de RvK Ede: www.raadvankerkenede.nl

Manifestatie Wereldvoedseldag/ Wereldarmoededag

Op een uitzonderlijk zonnige oktoberse zaterdagmiddag (en wel de achttiende) stonden wij in een kraam bij het Rozet. We vroegen aandacht voor de ongelijke verdeling van voedsel en het armoedevraagstuk. Mensen van Eco-vrede, een organisatie die zich hard maakt voor een duurzame samenleving, deelden er tassen met brood en speelgoed uit. Ook was er de wereldwinkel die diverse producten uit de ontwikkelingslanden verkocht. We reikten informatieboekjes uit met tips voor mensen met een smalle beurs. Aan kinderen gaven we ballonnen met

de tekst 'armoede is onrecht'. En om nog meer aandacht te krijgen, trommelde Paul Freriks met een groep kinderen en volwassenen in een percussiegroep. Het was een mooie en goede middag: een unieke plaats om bij het Rozet te staan, het fantastische weer en het groot aantal mensen waarmee we een praatje maakten. En om zo de aandacht te vestigen op Wereldvoedseldag en Wereldarmoededag. Want deze dagen vormden de aanleiding voor de manifestatie.

In 2015 staan we weer in de binnenstad: op zaterdagmiddag 17 oktober.

Margriet Kok, diaconaal consulent PGA

Aan de manifestatie op 18 oktober werken mee: Wereldwinkel Arnhem, Fair Trade Gemeente Arnhem, Stichting Arnhem-Lima, Raad van Kerken Arnhem, Platform Arnhem Mondiaal, Stichting Eco-Vrede, Arnhem Millennium Gemeente en de werkgroep Verzet Tegen Armoede.

Informatie over het Stadsbestuur Arnhem

Dagelijks zijn er veel activiteiten in het Stadsbestuur Arnhem. Het Stadsbestuur is hét centrum voor bezinning en ontmoeting in onze stad in de vorm van verdiepende cursussen, workshops, lezingen, meditatie, exposities en concerten.

Enkele van de activiteiten in de komende tijd:

Foto's van Erica de Haas

Haar tijd: de heel vroege ochtend. Haar plaats: de Arnhemse stad. Haar kunst: tijd & plaats verenigd in de blik van de fotograaf. Erica de Haas maakt foto's van het dagelijks leven in de stad in de vroege morgen, en probeert de kijker hierbij iets verder mee te nemen dan de eerste, oppervlakkige waarneming. "Hoe meer ik fotografeer, des te meer besef ik dat die ene unieke foto waarschijnlijk al gemaakt is. Door nu niet alleen mijn kijk op 'dingen' te geven, maar ook de emotie toe te laten, probeer ik verder te komen." *Gewoon anders* is t/m 19 december te zien in het SpA.

Marcus revisited

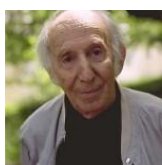

Van de 4 evangeliën is die van Marcus wel de merkwaardigste. Het is het kortste evangelie; het bevat géén geboorteverhaal en ook verder relatief weinig biografisch materiaal over de man van Nazareth. Het lijkt zich vooral toe te leggen op het belang van de verhalen, gelijkenissen en uitspraken van Jezus. Een lezing, verzorgd door Ad Boogaard, voor wie de Bijbel geen koe in de sloot is, en voor wie de Bijbel juist wel een oude koe in de sloot is: Op 20 november om 20.00 uur.

Poëzie en spiritualiteit

Vijf avonden, vijf dichters:

M. Vasalis – stelt ons in haar gedichten 'levensvragen'.

Lucebert – zijn werk zou 'moeilijk' zijn. Wie het als muziek of schilderijen leest, zal 'het licht' (*luce*) erin ontdekken.

Hans Faverey –dichter in paradoxen. Zijn poëzie staat in het teken van de leegte, het verdwijnen.

Leo Vroman – 'dichter van de vergankelijkheid'. Toch luidt zijn laatste bundel: Soms is alles eeuwig.

Willem Jan Otten – deze zelfverklaarde atheïst liet zich RK dopen. In zijn gedichten zegt hij waarom.

Door wie: Morries Leeraert studeerde Nederlandse Taal- en letterkunde, werkte als journalist en doceerde moderne literatuur.

Dag: Maandag. **Tijd:** 20:00-22:00 uur

Data: 17+24 nov, 1+8+15 dec

Inschrijven via de site van het Stadsbestuur.

Agenda

- 15/11 Verdiepingsdag chakra-zingen (workshop)
- 16/11 Joodse meditatieve zang (workshop)
- 17/11 Kennismaken met karakterstructuren (cursus, 5x)
- 17/11 Poëzie en spiritualiteit (cursus 5x)
- 20/11 Marcus opnieuw (lezing)
- 21/11 Enneagram en Kernkwadranten
- 22/11 De verborgen schat
- 23/11 Byzantijnse meditatieve zang (workshop)
- 26/11 Adventsmeditatie (4x, wekelijks op woensdagavond, tot de kerst)
- 26/11 Marcus opnieuw (cursus, 4x)
- 27/11 Wat is heilig voor jou? (lezing)

Uitgebreidere informatie over deze en andere activiteiten vindt u op www.stadspastoraat.nl

De adressen voor opgeven en aanmelden zijn

Stadsbestuur Arnhem

Driekoningendwarsstraat 30, tel. 026 3513185, email stadspastoraat@planet.nl

Geef draagkracht

Word donateur van het Stadspastoraat!

Sinds een belangrijk deel van de subsidie wegvalt, is het duidelijk dat het voortbestaan van het cursuscentrum en pastoraat van het SpA in veel hogere mate dan voorheen afhangt van donateurs. Onder meer aan de hand van dit draagvlak, deze betrokkenheid, zal het bestuur beoordelen wat er komend jaar financieel mogelijk en onmogelijk is.

Daarom, als je het Stadspastoraat voor jezelf of voor andere Arnhemmers een warm hart toedraagt, wordt dan donateur. Wij zijn erg geholpen met jouw financiële bijdrage. Als je donateur wilt worden, maak dan een bedrag naar draagkracht over naar rekeningnummer NL 96 INGB 0003 8488 04 ten name van Stadspastoraat Arnhem, onder vermelding van 'Gifft'. Ook een eenmalige bijdrage is van harte welkom! Je kunt ons ook machtigen een bedrag af te schrijven. Bepaal je bijdrage naar eigen draagkracht; zo zorgen wij samen voor een draagkrachtig Stadspastoraat!

Donateur worden kan heel gemakkelijk. Surf naar www.stadspastoraatarnhem.nl/over-ons/word-donateur

En zie hoe eenvoudig het is.

Colofon

Bulletin is een uitgave van de Raad van Kerken Arnhem.

Secretaris a.i.: Johannes Kon

Opmaak: Gerrit Koning

Coördinator columns: Kees Tinga

Eindredactie: Dagelijks bestuur

Alle in Arnhem gevestigde christelijke kerken en geloofsgemeenschappen kunnen in de Raad vertegenwoordigd zijn indien ze de uitgangspunten en doelstellingen onderschrijven. Voor een overzicht van organisaties en activiteiten is een brochure beschikbaar.

Kopij voor het decembernummer inzenden vóór 4 december 2014 aan bulletin.rvkarnhem@gmail.com

Het volgend bulletin verschijnt op 10 december 2014.

Deze nieuwsbrief wordt verzonden naar 386 emailadressen.

De Raad van Kerken te Arnhem heeft een eigen website: www.rvkarnhem.nl

Reacties op dit bulletin kunt u mailen naar onze secretaris Johannes Kon aris.kon.arnhem11@gmail.com of naar bulletin.rvkarnhem@gmail.com